

N:o 13.

Ank. till Riksd. Kansli den 8 Febr. 1873, kl. 10 f. m.

Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, med förslag till förändrad lydelse af § 1 mom. 1, 3 och 9 Tryckfrihetsförordningen; Gifven Stockholms Slott den 18 Januari 1873.

Bland bestämmelser, som i nu gällande Tryckfrihetsförordning förekomma, äro jemväl de hvilka angå den litterära eganderätten. Under sednaste år hafva inom Riksdagen försök blifvit gjorda till genomgripande förändringar i nämnda förordning, och uti de förslag till ny tryckfrihetslag, som Konstitutions-Utskottet på grund häraf utarbetat, hafva stadgandena rörande den litterära eganderätten icke blifvit upptagna. Såsom skäl till dessas uteslutande ur lagen är anfördt, att de ej innebära någon garanti för tryckfriheten, att de helt och hållet äro af civilrättslig natur samt att de derjemte äro af beskaffenhet att behöfva i väsendtlig mån omarbetas och tillökas med nya stadganden, i följd hvaraf lagstiftningen i detta ämne, om den gjordes så fullständig omständigheterna kräfde, skulle växa ut till sådan bredd, att den upptoge Tryckfrihetsförordningens flesta §§ Riktigheten af dessa skäl synes hafva blifvit af Riksdagen allmänt erkänd, helst vid förslagens granskning inom Kamrarne ej någon röst höjde sig mot den ifrågavarande lagstiftningens förflyttning till civilrättens område.

Sedan numera visat sig, med hvilka svårigheter antagandet af en helt ny tryckfrihetslag äro förenade, har Kongl. Maj:t ansett skäl vara att ifråga-

Bih. till Riksd. Prot. 1873. 1 Saml. 1 Afd. 6 Häft.

sätta en partiel ändring af Tryckfrihetsförordningen i nu förevarande hänseende. En särskild anledning dertill hemtar Kongl. Maj:t från det förhållande, att redan för lång tid tillbaka och än ytterligare genom förordningar af år 1866 uti Norge och Danmark blifvit antagna stadganden, hvarigenom, under förutsättning af reciprocitet från Sveriges sida, svenska författare och förläggare skola i dessa länder vara fredade för eftertryck samt i viss mån för öfversättning af deras arbeten. Otvifvelaktigt är, att ett sådant inom de tre länderna åt förlagsrätten gifvet ömsesidigt skydd, hvaraf författare för sina produkter kunna påräkna ökad afsättning, bör verka lifvande på den litterära verksamheten. Åstadkommandet af detta gemensamma skydd beror nu blott på deltagande från lagstiftningen i Sverige, hvarest inom arbetarne på det litterära området sympatier för saken ingalunda felas.

Då emellertid, såsom ofvan är antydt, de för ändamålet erforderliga stadganden ej kunna hänföras till den offentliga rätten eller lämpligen inrymmas i nuvarande Tryckfrihetsförordning, men de å andra sidan ej heller kunna, såsom stridande mot densammas bestämmelser, utan förändring deri antagas, är första nödiga steget till vinnande af hvad som åsyftas, att allt, som rör den litterära eganderätten, varder från Tryckfrihetsförordningen afskiljdt. De härför nödiga förändringar i samma förordning torde i ordalagen lämpligen böra så nära som möjligt sluta sig till den ordställning, som af Konstitutions-Utskottet i dess omfattande förslag blifvit i denna del begagnad och af Riksdagens Kamrar är vorden godkänd; och är Kongl. Maj:ts afsigt att till den riksdag, då det nu ifrågasatta förslaget, derest det vid innevarande riksdag blifver förklaradt hvilande, kan slutligen antagas, framlägga förslag till lag angående den litterära eganderätten.

Kongl. Maj:t vill alltså föreslå Riksdagen att autaga följande förändrade lydelse af Tryckfrihetsförordningens § 1 mom. 1, 3 och 9.

“§ 1.

1:o. Alla förut gällande lagar, stadganden och föreskrifter, i afseende på tryckfriheten eller bokhandeln, vare härmed upphäfn, och såsom en följd häraf, äfven alla hittills gifna särskilda förbud emot utgifvandet af vissa böcker, skrifter och handlingar. Ej må någon i annan ordning eller i annat fall, än denna lag stadgar, kunna för tryckt skrifts innehåll tilltalas eller straffas.

Under ordet skrift, som i denna lag nyttjas, skall förstås allt hvad, genom tryck, under allmänhetens ögon lägges. Med periodisk skrift förstås en sådan, som i nummerföljd, eller på bestämda tider utgifves.

3:o. Angående eganderätt till skrift gälle hvad som stadgas i särskild lag, stiftad i den ordning 87 § Regeringsformen föreskrifver.

Privilegier å skrifers utgifvande må icke hädanefter meddelas; Konungen dock obetaget att sådana till allmänna inrättningars understöd redan förlänta hvarje gång på högst tjugo år förnya.

9:o. Utsätter någon å skrift bedrägligt titelblad eller orätt författare- eller utgifvare-namn, dömes till straffarbete från och med sex månader till och med två år. Diktadt namn, hvarmed ingen verklig person utmärkes, vare ej förbudet att på titelbladet utsätta, då auctors rätta namnsedel lemnad är.“

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

O S C A R.

Axel Adlercreutz.

Transsumt af Protokollet öfver Justitie-departements-ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen uti Stats-Rådet å Stockholms Slott Lördagen den 18 Januari 1873.

i närvaro af

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern *Adlercreutz*,
 Hans Excellens Herr Statsministern för utrikes ärendena *Björnstjerna*.
 Statsråden: *Bredberg*,
                   Berg,
                   Friherre *Leijonhufvud*,
                   Wærn,
                   Wennerberg,
                   Bergström,
                   Friherre *Alströmer*,
                   Weidenhielm,
 Justitieråden: *Naumann*,
                   Olivecrona.

 Sedan Justitieråden Naumann och Olivecrona bortgått anförde Hans Excellens Herr Justitie-statsministern i underdånighet:

“Bland bestämmelser, som i nu gällande Tryckfrihetsförordning förekomma, äro jemväl de, hvilka -----

Jag får alltså underdånigst tillstyrka, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att antaga följande förändrade lydelse af Tryckfrihetsförordningens § 1 mom. 1, 3 och 9.

“§ 1. ¶

1:o. Alla förut gällande lagar, stadganden och föreskrifter, i afseende på tryckfriheten eller bokhandeln, vare härmed upphäfna och, såsom en följd häraf, äfven alla hittills gifna särskilda förbud emot utgifvandet af vissa böcker, skrifter och handlingar. Ej må någon i annan ordning eller i annat fall, än denna lag stadgar, kunna för tryckt skrifts innehåll tilltalas eller straffas.

Under ordet skrift, som i denna lag nyttjas, skall förstås allt hvad, genom tryck, under allmänhetens ögon lägges. Med periodisk skrift förstås en sådan, som i nummerföljd, eller på bestämda tider utgifves.

3:o. Angående eganderätt till skrift gälle hvad som stadgas i särskild lag, stiftad i den ordning 87 § Regeringsformen föreskrifver.

Privilegier å skrifers utgifvande må icke hädanefter meddelas; Konungen dock obetaget att sådana, till allmänna inrätningars understöd redan frnlänta, hvarje gång på högst tjugo år förnya.

9:o. Utsätter någon å skrift bedrägligt titelblad eller orätt författare- eller utgifvarenamn, dömes till straffarbete från och med sex månader till och med två år. Diktadt namn, hvarmed ingen verklig person utmärkes, vare ej örbudet att på titelbladet utsätta, då auctors rätta namnsedel lemnad är“.

På tillstyrkan af Stats-Rådets öfrige ledamöter täcktes Hans Maj:t Konungen bifalla hvad Hans Excellens Herr Justitie-statsministern, på sätt ofvan förmäles, hemställt, samt förordna, att proposition i ämnet, sådan den finnes detta protokoll bilagd, skulle till Riksdagen aflåtas.

In fidem

A. Th. Welin.

Vidimeras ex protocollo

C. F. W. Lamberg.
